

Alle buede spær,
bundremme og vanger
til broen er bøjet med
damp og limet sammen.

BUET PERGOLA

Måske har du overvejet at anlægge en lille dam i haven – måske endda med en tilhørende hyggelig lille bro. Eller **måske har du drømt om en unik pergola til at nyde de lange, varme sommeraftener under.** Læs med her. Vi viser dig nemlig, hvordan du laver det hele. Her er der skruet helt op for detaljerne og de kreative løsninger.

Den her pergola er et glimrende eksempel på, hvad det vil sige at gå all in. Her er der ikke sparet på noget.

De buede spær, bundremmen og den lille bro består af langt over 100 små lister, der er dampet, bøjet og limet sammen. Det hele passer bare sammen, og summen af den grundige planlægning af projektet får det hele til at se meget let og elegant ud.

Havedammen er et projekt for sig selv, og her er der heller ikke gået på kompromis. Der er mange hensyn at tage, hvis du gerne vil have fisk i dammen, og disse forhold anbefaler vi, at du selv undersøger nærmere. Læs med her, og se, hvordan du laver din egen lille oase. □

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD

Pavillonen her er i den svære ende. Det er udfordrende at få alle de buede spær til at være ens.

LET

SVÆRT

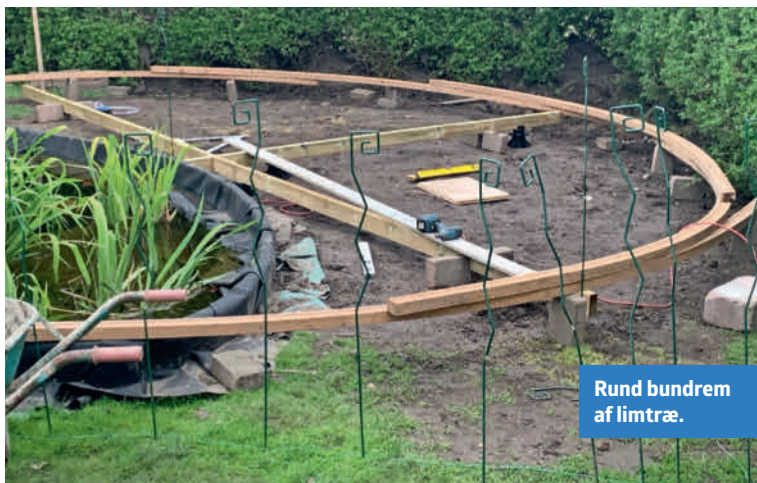
TIDSFORBRUG

Ca. 14 dage.

PRIS

Ca. 35.000 kr.

Rund bundrem af limtræ.

Unik tagkonstruktion, der er et mesterværk i sig selv.

Terrassedækket er opdelt i kiler og afsluttes med en bort hele vejen rundt.

MATERIALER

Pergola:

- 45 x 95 mm reglar til bjælkelag
- 10 x 50 mm lister til den buede bundrem
- 10 x 50 mm lister til spær
- 22 x 100 mm brædder til underlag
- 25 x 120 mm terrassebrædder til dæk

Havedam:

- Dug/gummifolie til tætning af dammen
- 45 x 125 mm tømmer til kant
- Filter/pumpe

Bro:

- 10 x 50 mm lister til vanger
- 10 x 50 mm lister til håndfang
- 45 x 95 mm træ til trappe
- 45 x 95 mm træ til trappeværn

Desuden:

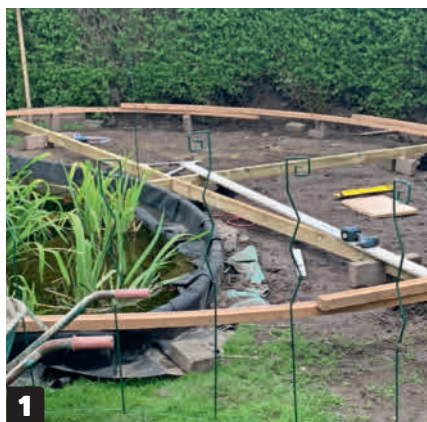
- Skruer: 4,5 x 50 mm, 4,2 x 55 mm, 5 x 80 mm, 5 x 100 mm, 5 x 120 mm
- Vejrbestandig trælim
- Hulbeslag og vinkelbeslag
- Plastkiler
- Træbeskyttelse
- Jordskruer eller stolpebeton

Bund

Til bunden skal der laves fem bundremme, som skæres sammen og samles. Bundremmen skal understøttes, og det gøres her med havefliser og murpap.

Halvcirklen dannes ved at montere en gulvbjælke på tværs af det hele. Herefter deles halvcirklen i to kvarte ved at montere en bjælke vinkelret på den første. De resterende gulvbjælker fordeles efterfølgende med ens mellemrum.

Det endelige terrassedæk skrues fast oven på et underlag af trykimprægnerede brædder.

1 **Start med at montere de tværgående bjælker,** så der dannes et T inde i halvcirklen. Skru remmen fast, så buen er låst i den rigtige krumning.

2 **Bjælkerne fordeles,** så der maks. er 60 cm mellem dem langs bundremmen. I midten samles de i smig mod hinanden. Hele midten understøttes af en stor flise. Bundremmen rettes også op ved at understøtte med opklodsninger på havefliser.

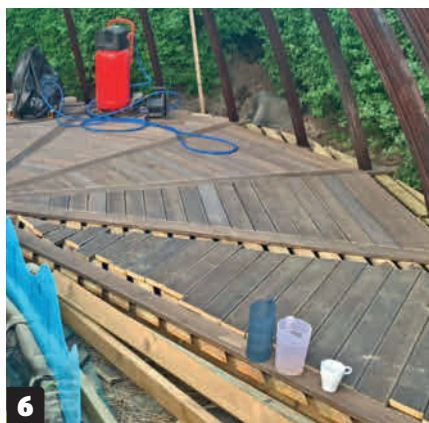
3 **Lav 2 cm mellem brædderne i underlaget.** Det sikrer et stabilt og ventileret underlag til hårdttræsbrædderne, der skal ovenpå.

4 **Del dækket ind i seks felter** med syv brædder, der følger bjælkelagets retning. Brædderne samles i smig i midten.

5 **Fyld felterne ud** med en masse smigskårne småstumper. Lav min. 8 mm mellem brædderne, og sørg for, at overkanterne på brædderne følger hinanden.

6 **Det kan være en god idé** at tilskære alle brædderne, inden du monterer dem.

7 **Montér dækket med skjulte skruer.** Det giver rigtig god mening, når der laves mønster som her, hvor det ellers ville være meget svært at få lige skruerækker.

Spær

Når spærene har den rette bue, samles de i fem sæt for at gøre det nemmere at samle det hele i toppen til sidst.

Der sættes et spær ud for hver bjælke i gulvkonstruktionen, som spæret skrues fast til. Den nederste ende af spæret understøttes af den samme flise, som bærer bundremmen. De fleste af spærene kræver lange skrå snit, og de klares nemmest med en helt almindelig skarp håndsav.

Alle de buede spær laves på overmål og skæres først til, når limen er tør.

Sådan bøjer du spærene

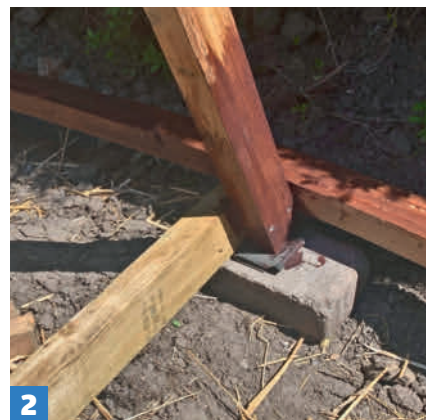

Alle spær, bundremme og vanger er limet sammen af 6 lister på 50 mm.

Listerne kan købes, men det kan bedst betale sig at skære dem selv. Listerne skal helst være høvlet, så fladerne er så glatte som muligt.

Herefter skal du dampe listerne for at gøre træet blødt og fleksibelt. Dampningen kan ske i en hjemmelavet svedekasse, bestående af fire stykker tømmer, som skaber et lukket rum. Listerne lægges i kassen, som tilføres damp, og efter et stykke tid kan listerne bøjes, til de har den rette krumning.

Når listerne er tørre, kan de limes sammen med vejrbestandig lim.

Placér en haveflise under spær og rem, så den samlede belastning fordeles. Spæret skrues også ind i selve bjælken.

Saml spærene i fem sæt, før du rejser dem, så de buede spær er nemmere at håndtere.

Spærene forbindes med et sømbeslag i toppen, når de er rejst.

Havedam

Den lille dam i haven kan du sagtens lave, selvom du ikke bygger pergolaen. Det kræver ikke den store byggeindsats, men der er dog et par ting, du skal være opmærksom på, især hvis du vil have fisk i dammen som her.

Ud over at grave et hul i en passende størrelse skal du bruge en slidstærk dug, en pumpe og et filter.

Dugen foldes omkring en kant, der er lavet af trykimprægneret spærtræ, som skæres ud i stykker af 50 cm og skrues sammen med sømbeslag, så det hele kan bøjes og formes til dammen.

1

Hvis du vil holde fisk hele året, skal dammen være mindst 1,2 meter eller dybere, for at sikre at dammen ikke bundfryser.

2

Læg en slidstærk dug i hullet, og hold den på plads ved at fylde vand i hullet.

3

Lav en opkant af 45 x 145 mm spærtræ. Stumperne på ca. 50 cm skrues sammen med hulbeslag. Det gør det muligt at lave en blød bue på det kraftige tømmer.

4

Fold dugen stramt omkring kanten, og hold den fast ved at skruer en klemliste fast, eller fyld jord/sten på det overskydende stykke dug.

Pleje af havedammen

En havedam kan hurtigt blive beskidt og uklar, hvis ikke den vedligeholdes. Vandet skal som det mindste filtreres, og hvis du vil holde fisk, er der flere krav til bl.a. iltning.

Der findes rigtig mange forskellige filtersystemer, og typen, du har brug for, afhænger af, om du vil have et springvand, store karper eller måske begge dele.

Alt dette skal du forhøre dig om hos en professionel.

Det er dog klart, at jo større og mere effektivt systemet er, jo mindre manuelt arbejde kræver det af dig.

Pumpen skal kunne trække ca. 1/3 af dammens samlede vandmængde igennem på en time.

5

Hvis du skal have fisk i dammen, er det nødvendigt med en filterpumpe, der holder vandet rent.

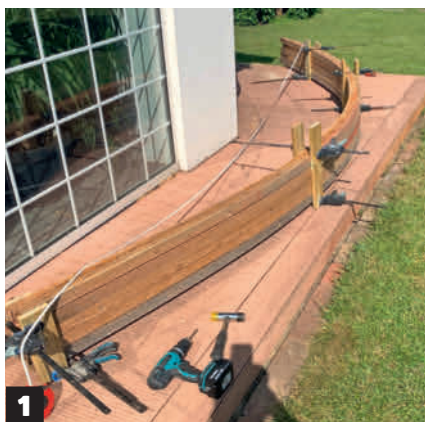
Bro

Den lille bro er et projekt for sig selv. Vangerne bues på samme måde som bundrem og spær, nemlig ved dampning, tørring og limning.

Med jordskruer og reglar laves der et stop på begge sider af broen, som holder det hele på plads.

Værnet består i øvrigt også af sammenlimede bøjede lister.

For at broen ikke bliver for stejl at gå op og ned ad, er der lavet trappetrin i broens ender.

Igen skal der dampes, tørres, limes og presses. Der går fire vanger til denne bro, som hver især har et spænd på ca. 3 meter.

Skær de fire bøjede vanger til mod den tværgående reglar, der er sat fast på begge sider af broen.

Lav en trappe i bunden ved at skære trekantede klodser ud, som kan tilpasses buen. Herefter kan trappen beklædes ligesom resten af broen.

Skrue reglar under broens vanger, og monter en lodret post på hver side. De lodrette poster låses med en lille skråstiver.

Skær de lodrette poster til i toppen, så det buede håndfang kan monteres.

